

LAUSUNTO

1(7)

10.11.2021

Helsingin kaupunki/ Kaupunginkanslia/ Elinkeino-osasto

Asia: Lausunto Elinkeinopoliittiset tavoitteet maankäytölle (ELMA) -työstä

Monipuolinen tila- ja tonttitarjonta kehittyvän elinkeinotoiminnan edellytyksenä

Kuten luonnoksessa todetaan, käy yhä vaikeammaksi etukäteen määritellä rakennusten käyttötarkoitusta niiden elinkaaren aikana. Siihen ei pidä pyrkiäkään, vaan siirtyä kohti joustavampaa kaavoitusta luopumalla liiasta yksityiskohtaisuudesta ja tarkasta rakennusten käyttötarkoituksen määrittelystä. Jo kaavoitetuilla alueilla yritysten sijoittumismahdollisuuksia lisää myönteinen suhtautuminen käyttötarkoitusten muutoksiin.

Tarpeettoman yksityiskohtaiset kaavamääräykset nostavat rakentamisen hintaa. Vaikka osa määräyksistä perustuu lakiin, valtaosasta päättävät kunnat itse. Yksityiskohtaiset kaavat ja viranomaisten negatiivinen suhtautuminen muutosehdotuksiin rajaavat myös mahdollisuuksia löytää suunnittelu- ja rakennuslupavaiheessa uusia kustannustehokkaita ratkaisuja. Lisäksi yksityiskohtaiset kaavat hidastavat jo normaalitilanteessakin hidasta prosessia entisestään, kun kaavoihin joudutaan hakemaan poikkeamispäätöksiä.

Kaupungin kehittäminen tehostuisi selvästi, jos kaupunki näkisi tehokkaan kaavoituksen ja luvituksen tärkeänä vetovoimatekijänä kiinteistökehittäjille ja sijoittajille, joita luonnoksessa muuten toivotaan avuksi.

Helsingin maapolitiikan keskeisinä lähtökohtina ovat merkittävä maanomistus ja kaupungin oman maan kaavoittaminen. Riittävän tonttivarannon kertyminen tulee varmistaa tukemalla ja helpottamalla myös muun kuin kaupungin omistaman maan kaavoitusta sekä kumppanuuskaavoitusta.

Erittäin tärkeä asia jo olemassa oleville ja Helsinkiin mahdollisesti sijoittuville yrityksille on luottamus kaupungin pitkäjänteiseen maankäytön ja liikenteen suunnitteluun, kehitykseen ja vuorovaikutukseen, joka ottaa elinkeinoelämän tarpeet huomioon. Luottamus kaupunkiin pitkäjänteisenä toimijana liittyy vahvasti elinkeinoelämän investointeihin ja yritystoiminnan kehittämiseen. Kaupungin tekemiin päätöksiin ja niiden toteuttamiseen on voitava luottaa.

Elinvoimainen ydinkeskusta ja kasvava kantakaupunki

Luonnoksessa korostuvat toimistotila- sekä kaupan ja palvelujen tilantarpeet. Elinvoimainen kaupunki edellyttää kuitenkin myös asiakkaita ja asumisen mahdollistaminen keskusta-alueella on keskeinen tekijä kaupungin elinvoimaisuudessa. Toimitilojen liiallinen korostaminen - erityisesti tilanteessa, jossa etätöiden ennakoitaan lisääntyvän – voi johtaa toimistoaikojen ulkopuolella autoituvaan keskustaan. Toisaalta maan merkittävin työpaikkakeskittymä tarvitsee työntekijöitä (ja mielellään mahdollisimman läheltä), joten asuntojen riittävydestä on huolehdittava mm. sallimalla käyttötarkoituksen muutoksia. Tilakonversioiden kautta toteutettavat asunnot edesauttavat myös kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Ydinkeskustassa ja kantakaupungissa sijaitsee paljon vanhoja ja myös historiallisesti arvokkaita rakennuksia. Kaupungin ei pidä ainakaan omilla päätöksillään ja toimenpiteillään pyrkiä kohtuuttomasti suojelemaan vanhaa rakennuskantaa siten, että se vaikeuttaisi rakennusten muuttamista nykyajan vaatimusten mukaiseksi. Epätarkoituksenmukaisille tiloille ei ole kysyntää, ja pahimmassa tapauksessa ne jäävät tyhjiilleen, mikä ei ole kenenkään etu.

Luonnoksen mukaan kaupunki kehittää keskusta-alueen viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä. Sen lisäksi kaupungin pitää edistää muiden keskusta-alueen toimijoiden mahdollisuuksia lisätä viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä joustavoittamalla omaa lupapolitiikkaansa mm. kiinteiden terrassien, sisäpihojen hyödyntämisen ym. lisärakentamisen suhteen.

Linjauksessa keskustan saavutettavuuden turvaamisesta painotetaan kestäviä ja kustannustehokkaita kulkumuotoja, mahdollistaen henkilöautoliikenne. Elinkeinoelämän kannalta on tärkeää, että keskustan autosaaeutettavuus pidetään tasolla, joka varmistaa yritysten toiminta- ja kilpailuedellytykset keskustassa, ja että sujuvan henkilöautoliikenteen mahdollistavia ratkaisujakin toteutetaan. Liikennejärjestelyjen toimivuudesta tulee pitää huolta myös erilaisten rakennushankkeiden aikana. Kaupungin on huolehdittava siitä, että ydinkeskustan pysäköintihallit ovat henkilöautolla hyvin saavutettavissa kaikista suunnista.

Koronapandemia saattaa muuttaa Helsingin seudun asukkaiden työssäkäyntiritiineja keskustan vetovoiman kannalta huonompaan suuntaan, joten kaupungin elinkeinopolitiikan tavoiteasetannassa pitää olla erityisen varovainen saavutettavuutta koskevien toimenpiteiden osalta. Keskustaan suuntautuvan joukkoliikenteen käyttö saattaa vähentyä pysyvästi eikä tarvetta henkilöautoliikenteen vähentämiseen tulevaisuudessa ole, semminkin kun autot muuttuvat vähitellen päästöttömiksi.

Kaupungin tulee panostaa sähköautojen latauspaikkojen lisäämiseen voimakkaasti yhteistyössä yritysten kanssa. Suunnitelmia valmisteltaessa on otettava huomioon sekä henkilöauto- että raskas liikenne. Tarvittaisiin laajempaa keskustelua esim. siitä, mikä rooli nykyisillä polttoaineen jakeluasemilla tässä asiassa voisi olla. Tällä hetkellä polttonesteiden jakeluverkostoa ollaan ajamassa alas ja maankäyttöä ollaan tältä osin varaamassa laajasti ja systemaattisesti muuhun käyttöön. Erityisesti kantakaupunkiin tarvitaan paljon lisää kadunvarsille ja yleisille pysäköintialueille sijoitettavia latausasemia, koska harvalla on mahdollisuutta ladata sähköautoa kotona. Taksiliikenteen sähköistyminen edellyttää pikalatausasemien määrän lisäämistä varsinkin kantakaupungissa ja joukkoliikenneterminaalien läheisyydessä.

Helsingin ydinkeskustan jakelu- ja huoltoliikenteen olosuhteet ovat varsin haastavat. Kaupungin tulee panostaa olosuhteiden parantamiseen mm. lisäämällä ko. liikenteelle tarkoitettuja pysäköintipaikkoja.

Helsingin ydinkeskustan huoltotunneli pitää viimein saada tehokkaammin hyödynnettyä. Sen osittainen avaaminen henkilöautoille ja nykyistä useamman kiinteistön liittäminen maanalaiseen huoltoon olisi ratkaisu moneen ydinkeskustan ongelmaan. Näin voitaisiin parantaa maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuutta ja helpottaa katutason huolto- ja jakeluliikenteen ongelmia. Kaupungin on tarjottava alueen kiinteistönomistajille riittävät taloudelliset kannustimet liittyä huoltotunneliin, kuten kompensoimalla liittymisestä aiheutuvia kuluja rakennusoikeutta lisäämällä.

Koko valtakunnan kannalta on tärkeää, että kantakaupungissa sijaitsevat satamat ovat hyvin saavutettavissa. Vilkasliikenteisten ja tavaraliikenteen kannalta tärkeiden sisääntuloväylien mahdollisten bulevardisointiaikeiden osalta tulee tarkoin selvittää bulevardisoinnin vaikutuksia paikalliseen, seudulliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen saavutettavuuteen ja liikenneyhteyksiin.

Lisäsehdotus linjauksiin:

Helsinki hyödyntää ydinkeskustaan liittyvien kehittämishankkeiden yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja analyysejä, joista on yhteen koottuna ja päivitettävänä tietolähteenä merkittävää hyötyä kaikille keskustan kehittämiseen liittyville toimijoille.

Lisäsehdotus toimenpiteisiin:

Kaupunki toteuttaa tiedolla johtamisen tueksi Helsingin ydinkeskustan tilannekuvaa puolivuotistasolla seuraavan elinvoimamittarin, jonka avulla kaupunki ja yritykset voivat arvioida investointien ja liiketoiminnan vaikuttavuutta sekä saada vertailutietoa kansainvälisestä vetovoimasta.

Vetovoimaiset toimisto- ja palvelukeskittymät

Yritykset hakeutuvat yhä enemmän hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle, joten kaupungin tulee huolehtia potentiaalisten sijaintipaikkojen riittävydestä sellaisilla alueilla. Vähemmän vetovoimaisilla paikoilla ja epäkurantin toimistotilan ollessa kysymyksessä tulee sallia käyttötarkoituksen muutos tai purkaminen.

On kuitenkin paljon yrityksiä, joille esim. työn liikkuvan luonteen tai henkilöstön asuinpaikkojen vuoksi saavutettavuus henkilöautolla ja autopaikkojen määrä on edelleenkin erittäin tärkeä asia.

Kaupungin pysäköintipolitiikan valmistelun yhteydessä tehtiin yrityskysely, jonka mukaan työntekijöiden pysäköintitarpeen nähdään tulevaisuudessa pääosin pysyvän samana: 66 % vastaajista uskoo, että tarpeessa ei tule muutosta, ja 20 % uskoo tarpeen lisääntyvän ainakin jonkin verran. Myös asiakkaiden tarpeiden uskotaan pysyvän samalla tasolla: 71 % vastaajista uskoo, että tarpeessa ei tule muutosta, ja 18 % uskoo tarpeen kasvavan ainakin jonkin verran. Pysäköintipaikkoja pidetään vähintään jonkin verran tärkeinä uuden sijaintipaikan kannalta suuressa osassa yrityksiä (85 %). Henkilöstön rekrytoinnin kannalta pysäköintijärjestelyt ovat tärkeitä noin puolelle (51 %).

Uusien toimistotilojen tilatehokkuus johtaa kiinteistöjen suureen henkilömäärään ja sitä kautta suureen kiinteistökohtaiseen autopaikkatarpeeseen siitä huolimatta, että osa ihmisistä käyttää joukkoliikennettä. Koronan vaikutuksia etätyön määrään on vaikea ennustaa, esim. satelliittitoimistot ja etätyöskentelytilat eivät välttämättä toteudu. Vaikka etätyö lisääntyisi, saattaa uusien toimistojen tilatehokkuus silti pysyä nykyisellään, jolloin kokonaisuutena tilojen henkilömäärä ja autopaikkatarve eivät välttämättä muutu. Helsingin tulee varmistaa kilpailukykynsä toimistotilojen sijaintipaikkana mahdollistamalla rakentaminen myös sellaisille paikoille, joissa tarvittava määrä autopaikkoja voidaan toteuttaa.

Luonnoksessa on linjattu, ettei kaupunki tule antamaan tonttivarauksia esim. rakennusliikkeille hankekehitystä varten, ellei yhteistyökumppanina ole suuryritystä. Näin jäisi käyttämättä yksi potentiaalinen keino saada uusia toimitiloja pääkonttorikäyttäjille ja suuryrityksille. Rakennusliikkeet toimivat pitkäjänteisesti kaavoituksessa ja tonttien kehittäjinä sekä satsaavat resursseja suunnitteluun ennen kuin käyttäjäyritys on tiedossa. Kohteiden kehittäminen on hyvin laaja-alainen tehtävä niin teknistaloudellisesti, kaupunkikuvallisesti, kestävän kehityksen kuin varsinaisten tilasuunnitteluratkaisujen osalta. Jotta rakennusliikkeet voisivat ryhtyä etukäteissatsaukseen ja markkinoida kohdetta potentiaalisille ankkuriyrityksille, edellyttäisi se tietynlaista pitoa tonttialueeseen. Rakennusliikkeet tekevät paljon aktiivista markkinointityötä sekä Helsingin kaupunkialueen että yksittäisten kohteiden osalta sekä kotimaassa että kansainvälisestikin. Tämä markkinointikanava kannattasi hyödyntää yhtenä keinona, kun houkutellaan yrityksiä sijoittumaan Helsinkiin.

Yritysten tarpeita palvelevat yritysalueet

Kuten luonnoksesta ilmenee, Helsingin tilanne teollisuustonttien suhteen ei ole kaksinen. Tonttipulan lisäksi kaupungissa jo toimivien teollisuusyritysten tilannetta vaikeuttaa kaupungin linjaukset jatkaa vuokrasopimuksia vasta viisi vuotta ennen sopimuksen päättymistä ja vain vuokrata teollisuustontteja niiden myymisen sijaan.

On tärkeää, että Helsinki säilyttää tulevaisuudessakin monipuolisen elinkeinorakenteesta ja pyrkii kaikin tavoin varmistamaan teollisuuden toimintaedellytykset alueellaan. Investointipäätökseen vaikuttaa oleellisesti se, sijaitseeko teollisuuslaitos omalla vai vuokratontilla, tai milloin vuokrasopimus päättyy. Kaupungin tulee sallia myös tonttien ostaminen.

Helsingillä ei ole tarjota yhtään suurta teollisuustonttia, ja pienemmistäkin on pulaa. Ratkaisuksi tarjotaan yhteistyön tehostamista muiden kuntien kanssa. Vuosikymmenten kuluessa useita suuria teollisuuslaitoksia onkin siirtynyt Helsingin ulkopuolelle. Riskinä on, että jos olemassa olevan suuren teollisuusyrityksen toiminta- ja kasvumahdollisuuksista ei pidetä huolta, yritys siirtää toimintansa lähialueen sijasta ulkomaille. Näin ollen on tärkeää turvata nykyisten suurten teollisuusyritysten toimintaedellytykset nykyisillä paikoillaan ja etsiä aktiivisesti myös ylikunnallisia ratkaisuja teollisuusyritysten tarpeisiin. Asia on seudun kilpailukyvyyn, kansainvälistymisen ja uusien korkean arvonnäköisen työpaikkojen kannalta tärkeä, sillä Helsingin seudun jalostusteollisuuden yritykset ovat tuottavampia kuin muualla maassa. Jos teollisuuden mahdollisuudet kasvaa heikkenevät, heikkenevät kannustimet TKI-panostuksiin, kuten myös alueen muiden toimialojen menestymismahdollisuudet.

Lisäsehdotus toimenpiteisiin:

Kaupunki tekee suunnitelman yhteistyöstä teollisuuden aseman vahvistamiseksi pääkaupunkiseudulla ylikunnallisia ratkaisuihin erityisesti vihreän siirtymän, digitalisaation ja viennin vauhdittamiseksi.

Monipuoliset kaupalliset palvelut

Vähittäiskaupalle tärkeimpiä asioita ovat saavutettavuus eri kulkumuodoilla, asioinnin helppous, huoltoliikenteen ja talvikunnossapidon toimivuus sekä kaupan toimintojen mahdollisimman hyvä niveltymisen muuhun kaupunkirakenteeseen sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyihin. Nämä kaikki korostuvat päivittäistavarakaupassa ja kantakaupungissa.

Kuten luonnoksessa todetaan, perinteisten arviointimenetelmien lisäksi tulisi kaupan tilatarvetta arvioida kaupan erilaisten toimintakonseptien kautta, jotta mahdollistetaan nykyistä joustavammin kaupan eri konseptien sijoittuminen liikepaikkoihin. Samasta syystä ei kaavoituksessa pidä määritellä rakennuksen käyttötarkoitusta liian tarkasti.

Kivijalkaliiketilojen osalta kaavoituksen ei pitäisi toimia automaattina ja edellyttää tiloja haasteellisiin paikkoihin toteutettavaksi, koska korostetusti riskinä on tilan jääminen tyhjilleen ja siten negatiivinen vaikutus alueeseen. Kivijalkaliiketilojen sijoittelussa tulee kiinnittää huomiota ymmärtämykseen toimivista kauppapaikoista, tiloihin sijoittamisen kaupallisista reunaehdoista sekä tarkastella liiketilojen mitoitusta ja sijoittamista alueellisesti. Kivijalkaliiketilojen yhteyteen tulee varata tilaa lyhytaikaiselle asiointipysäköinnille.

Verkkokaupan lisääntyminen on otettava huomioon paitsi varsinaisen jakelun myös jakeluterminaalien osalta. Niille on löydyttävä sijainteja ja tiloja, jotta jakelu voidaan hoitaa asiakkaille riittävän pienellä kalustolla.

Lisäysehdotuksia linjauksiin:

" *Päivittäistavarakaupan verkostoa vahvistetaan kaavoittamalla riittävä määrä kaupan tilaa, jotta mahdollistetaan alueellinen kilpailukapasiteetti. Kaavoituksessa tulee yrittää huolehtia siitä, että asuinalueet mitoitetaan riittävän suurelle asukasmäärälle, jotta mahdollistetaan kaupallisten lähipalvelujen syntyminen alueelle.*

Tontinluovutusehdot ja muut kaupungin linjaukset tulee toteuttaa siten, että ne mahdollistavat yrityksille kannattavan liiketoiminnan.

Lisäysehdotuksia toimenpiteisiin:

Uusien asuinalueiden kaavoissa tulee olla toimivan kilpailun mahdollistamiseksi riittävästi myös päivittäistavarakaupan toiminnoille sopivia liiketiloja, jotka muodoltaan, mitoitukseltaan (>400 m²) ja huollon ratkaisuiltaan mahdollistavat päivittäistavarakaupan lähipalvelujen toteuttamisen. Liiketilojen läheisyyteen tulee toteuttaa mahdollisuudet lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin.

Kaupunki toteuttaa katutilassa konkreettisia ratkaisuja verkkokaupan noudon ja jakelun toimintaedellytysten parantamiseksi.

Kiertotalous

Luonnoksessa on hyviä kirjauksia mm. kiertotalouden ekosysteemin rakentamisesta ja materiaalien käsittelyn vaatimista tiloista, mutta esitetyt toimenpiteet ovat jääneet melko kevyiksi. Kunnollisen ekosysteemin muodostuminen vaatii sitä, että Helsinkiin saadaan useita projekteja, joiden yhteydessä ekosysteemiä saadaan laitettua liikkeelle. Kaupunki pystyy omilla linjauksillaan ja vaatimuksillaan lisäämään yritysten motivaatiota lähteä rakentamaan kyseistä toimialaa.

Kiertotalouteen ja kaikkeen muuhunkin Helsingissä tapahtuvaan tavarankuljetukseen liittyy olennaisella tavalla pääkaupunkiseudulla jo pitkään vallinnut pula raskaalle liikenteelle tarkoitetuista pysäköinti- ja palvelualueista, joilla kuljettajat voisivat mm. yöpyä. Lisäksi on pula lyhytaikaiseen pysäköintiin tarkoitetuista ns. ajantasauspaikoista, joita käytetään esim. satamiin ja rakennustyömaille saavuttaessa tai perävaunun väliaikaisena jättöpaikkana. Yönylipaikoituksen ja

ajantasauspaiikkojen tarve lisääntyy jatkuvasti jakeluliikenteen kasvaessa. Mitä kauemmaksi terminaalit ja varastot joutuvat Helsingin niemeltä, sitä suuremmilla ajoneuvoilla tavarat on jaettava, koska kerralla jaettavan määrän on oltava suurempi kattaakseen kasvavia jakelu- ja matkakustannuksia.

Ajantasauspaiikoiksi sopivia alueita on osoitettava eri puolilta Helsinkiä. Tarkoitukseen voi osoittaa sellaisia pienempiäkin käyttämättömiä alueita, joita myöhemmin tarvitaan muuhun käyttöön.

Lisäsehdotuksia toimenpiteisiin:

Kaupunki osoittaa alueeltaan vähintään 10 raskaalle liikenteelle tarkoitettua ajantasauspaiikkaa.

Kaupunki selvittää nopealla aikataululla logistiikan ekosysteemin - ml. tavaraliikenteen reittien, jakelu- ja huoltoliikenteen sekä raskaan liikenteen taukopaikkojen - tarpeet ja valmistelee sitä koskevan toimenpideohjelman.

Digitaalinen infrastruktuuri

Tässä osiossa käsitellään lähinnä konesaleja, mutta vähintään yhtä tärkeää olisi pohtia, miten parannetaan edellytyksiä rakentaa digitaalista infrastruktuuria.

Entistä paremmat laajakaistayhteydet tulee toteuttaa markkinaehtoisesti korostamalla kysyntää sekä poistamalla laajakaistarakentamisen esteitä, kuten keventämällä lupakäytäntöjä ja maksuja. Lisäksi laajakaistan uudet rakentamistavat, kuten mikrosahaus tulee sallia ja ottaa aktiiviseen käyttöön. Tärkeää on, että verkkoinfrastruktuurin yhteiskäytöllä tuetaan 5G-rakentamista ja 5G-verkkojen leviämistä. Tukiasemien tulee olla kohtuullisin ehdoin ja nykyistä joustavammin sijoitettavissa kaupungin kiinteistöihin ja kaupungin omistamille maille. Kaiken kaikkiaan rakennetun infran, esim. valaisinpylväiden ja julkisten rakennusten, hyödyntäminen tulee täysimääräisesti mahdollistaa tietoliikenneverkkojen tukiasemaverkoston rakentamisessa.

Yleiset 5G-yhteydet eivät edellytä kaupungilta oman kuituverkkoinfran rakentamista. Tarvittavan mobiiliverkkoinfran rakentamisesta ja ylläpidosta vastaavat alan yritykset. Tämän sijasta kehitystä tulisi suunnata toimenpiteisiin, jotka edistävät kaupungin digitalisaatioinfran syntymistä markkinaehtoisesti. Esimerkkinä 5G-tukiasemaverkoston rakentamisen lupaprosessien kehittäminen sekä kaupungin omistaman ja hallinnoiman kiinteistöinfran potentiaalinen hyödyntäminen yritysten ja kaupunkilaisten digitaalisen infran rakentamisessa (vrt. tukiasemien sijoittelu). Kaupungin oman kuituverkon rakentaminen ja hyödyntäminen alueen yritysten käyttöön tekee kaupungista julkisen markkinatoimijan, joka kilpailee yksityisten yritysten kanssa ja vääristää markkinaehtoista toimintaa. Tämä kehitys sitoo myös resursseja, jotka kaupunki voisi sen sijaan suunnata digitaalisten palveluiden rakentamiseen.

Datakeskuksien hukkalämmön hyödyntämisen lisäksi tulee selvittää keinoja myös kaupan alan hukkalämmön hyödyntämiseksi. Kaupungin ja Helenin innovointi siihen liittyen on ollut vähäistä, vaikka mahdollisuudet merkittäviin ilmastotekoihin ovat ilmeiset tiheästi rakennetuilla alueilla.

Kestävä matkailu

Toimenpiteissä esitetään, että kaupungin tontteja luovutettaessa tai kilpailuja järjestettäessä edellytettäisiin toimijoiden sitoutumista kansainvälisesti tunnustettuihin ympäristösertifikaatteihin.

Vastuullisuus on jo ehdoton edellytys yrityksen menestymiselle kilpaillussa markkinassa. Kaupungin ei pidä tarpeettomasti lisätä yritysten hallinnollista taakkaa sertifikaattivaatimuksilla, sillä asia hoituu vapaaehtoiselta pohjalta yrityksissä. Vaadittavien sertifikaattien määrittely on myös ongelmallista.

Edelleen esitetään, että Helsinki lisää ja monipuolistaa suunnitelmallisesti majoituskapasiteettia kaupungin alueella yksityisillä hankkeilla. Samalla tulee kuitenkin huolehtia jo olemassa olevien toimijoiden tasapuolisesta kohtelusta ja kilpailuedellytyksistä. Missään tapauksessa kaupungin ei pidä keskittyä vain tietynlaisten toimijoiden houkutteluun, vaan jättää markkinan määriteltäväksi, minkälaisia hotelleja kaupunkiin sijoittuu. Kaupungin on pidettävä huolta siitä, että sijoittuminen on mahdollista kaikenlaisille majoitusyrityksille.

Tulevissa maankäyttöratkaisuissa on tärkeä pitää huolta matkailun kannalta elintärkeän laivamatkustamisen edellytyksistä, mikä tarkoittaa mm. kantakaupungin satamien toiminnan ja saavutettavuuden turvaamista.

Tapahtumat ja kulttuuri

Tapahtumien osalta tärkeä linjaus on tapahtuma-alueiden ja tilojen kehittäminen siten, että erilaisten tapahtumien järjestäminen joustavasti on mahdollista. Esim. kaupungin paraatipaikalla sijaitsevaa Esplanadin puistoa tulee kehittää siten, että sitä voidaan käyttää suurtenkin tapahtumien järjestämiseen ympäri vuoden.

Merellinen Helsinki

Linjauksiin sisältyy mm. Eteläsataman ja Makasiinirannan kunnianhimoisen kehittäminen. Jotta se voisi toteutua, tulee elinkeinopoliittisena tavoitteena olla myös Länsisataman saavutettavuuden parantaminen tunnelin avulla, mikä mahdollistaa Tallinnan liikenteen siirtämisen Länsisatamaan.

Yritysten palvelun parantaminen

Maankäyttöön, kaavoitukseen ja luvitukseen liittyvissä kaupungin palveluissa on vielä runsaasti parantamisen varaa. Palvelupolut pitää tehdä mahdollisimman yksikertaisiksi tavoitteena ns. yhden luukun palvelu. Saman toimialan palvelut pitäisi saada yhdestä paikasta ja mieluiten sähköisenä.

Lisäsehdotus linjauksiin:

” Kaupunki jatkaa yrityksille suunnattua neljänä parlamentaarista tavoitteena ns. yhden luukun palvelu.

HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI

Markku Lahtinen
johtaja

Tiina Pasuri
johtava asiantuntija